

FISAE Newsletter

521
25.10.2025

Liebe Exlibrisfreunde

Dieser Newsletter enthält Fotos von Olli Ylönen, Finnland, und Piotr Szczęsny, Polen, von der hervorragenden Ausstellung alter polnischer Bücher, Exlibris und Supralibros, die eine phantastische Bereicherung der Biennale ist. Das Ausstellungsmaterial ist umfassend und so einzigartig, dass es darüber einen Katalog geben sollte, um es für die Zukunft zu sichern. Hier ein relativ kurzer, aber beschreibender, Text von Piotr Szczęsny. piotr.hubert@o2.pl

Alois Sassmann schickt die Einladung zum Adventsabend der SSPE 2025 am 29.11.2025 – Hotel Absolutum, Prag 7.

Dear bookplate friends,

This newsletter contains photographs by Olli Ylönen, Finland, and Piotr Szczęsny, Poland, of the outstanding exhibition of old Polish books, bookplates, and supralibros, a fantastic addition to the Biennale. The exhibition material is comprehensive and so unique that a catalog should be published to preserve it for the future. Here is a relatively short, but descriptive, text by Piotr Szczęsny. piotr.hubert@o2.pl

Alois Sassmann schickt die Einladung zum Adventsabend der SSPE 2025 am 29.11.2025 – Hotel Absolutum, Prag 7.

Chers amis ex-libris,

Cette newsletter présente des photographies d'Olli Ylönen (Finlande) et de Piotr Szczęsny (Pologne) de l'exceptionnelle exposition de livres anciens, ex-libris et supralibros polonais, un ajout remarquable à la Biennale. Le matériel d'exposition est complet et si unique qu'un catalogue devrait être publié afin de le préserver. Voici un texte relativement court, mais descriptif, de Piotr Szczęsny. piotr.hubert@o2.pl

Alois Sassmann envoie l'invitation à la soirée de l'Avent SSPE 2025 le 29 novembre 2025 – Hôtel Absolutum, Prague 7.

Cari amici degli ex libris,

Questa newsletter contiene fotografie di Olli Ylönen, Finlandia, e Piotr Szczęsny, Polonia, della straordinaria mostra di antichi libri polacchi, ex libris e supralibros, una fantastica aggiunta alla Biennale. Il materiale espositivo è completo e così unico che sarebbe opportuno pubblicare un catalogo per preservarlo per il futuro. Ecco un testo relativamente breve, ma descrittivo, di Piotr Szczęsny. piotr.hubert@o2.pl

Alois Sassmann invia l'invito alla serata di Avvento SSPE 2025 del 29 novembre 2025 – Hotel Absolutum, Praga 7.

Queridos amigos de los ex libris:

Este boletín contiene fotografías de Olli Ylönen (Finlandia) y Piotr Szczęsny (Polonia) de la excepcional exposición de libros antiguos polacos, ex libris y supralibros, una fantástica adición a la Bienal. El material de la exposición es tan completo y único que se debería publicar un catálogo para preservarlo en el futuro. A continuación, se incluye un texto relativamente breve, pero descriptivo, de Piotr Szczęsny. piotr.hubert@o2.pl

Alois Sassmann envía la invitación a la velada de Adviento de la SSPE 2025 el 29 de noviembre de 2025 – Hotel Absolutum, Praga 7.

Drodzy Przyjaciele Ekslibrisów,

W tym biuletynie znajdują się zdjęcia autorstwa Olli Ylönen z Finlandii i Piotra Szczęsnego z Polski, przedstawiające wyjątkową wystawę staropolskich książek, ekslibrisów i supralibrosów, będącą fantastycznym uzupełnieniem Biennale. Materiały z wystawy są obszerne i tak unikatowe, że warto wydać katalog, aby zachować je na przyszłość. Poniżej znajduje się stosunkowo krótki, ale opisowy tekst Piotra Szczęsnego. piotr.hubert@o2.pl

Alois Sassmann wysyła zaproszenie na wieczór adwentowy SSPE 2025, który odbędzie się 29 listopada 2025 r. w Hotelu Absolutum, Praga 7.

Дорогі друзі-екслібриси,

Цей інформаційний бюлетень містить фотографії Оллі Юленена (Фінляндія) та Пйотра Щенсного (Польща) з видатної виставки старовинних польських книг, екслібрисів та супрالیбросів, що є фантастичним доповненням до Бієнале. Матеріал виставки є вичерпним і настільки унікальним, що для його збереження на майбутнє варто опублікувати каталог. Ось відносно короткий, але описовий текст Пйотра Щенсного. piotr.hubert@o2.pl

Алоїс Зассманн надсилає запрошення на адвентний вечір SSPE 2025, який відбудеться 29 листопада 2025 року – готель Absolutum, Прага 7.

Дорогие друзья, увлекающиеся экслибрисами!

В этом выпуске представлены фотографии выдающейся выставки старинных польских книг, экслибрисов и супралибро, сделанные Олли Юлёненом (Финляндия) и Петром Щенсным (Польша), – великолепного дополнения к биеннале. Выставочный материал настолько обширен и уникален, что для его сохранения в будущем необходимо выпустить каталог. Предлагаем вашему вниманию сравнительно короткий, но содержательный текст Петра Щенсного. piotr.hubert@o2.pl

Алоиз Зассманн приглашает на Адвент-вечер SSPE 2025, который состоится 29 ноября 2025 года в отеле Absolutum, Прага 7.

親愛的藏書票朋友們：

本期通訊包含芬蘭攝影師奧利·伊洛寧（Olli Ylönen）和波蘭攝影師皮奧特·什琴斯尼（Piotr Szczęsny）拍攝的精彩照片，展現了波蘭古籍、藏書票和超大藏書的精彩展覽，為雙年展增添了精彩的一筆。展覽內容豐富，獨具特色，值得出版一本圖錄，以備將來收藏。以下是皮奧特·什琴斯尼撰寫的一段相對簡短但描述性十足的文字。piotr.hubert@o2.pl

阿洛伊斯·薩斯曼（Alois Sassmann）發出邀請，邀請您參加 2025 年 11 月 29 日在布拉格 7 區 Absolutum 酒店舉行的 SSPE 2025 降臨節晚會。

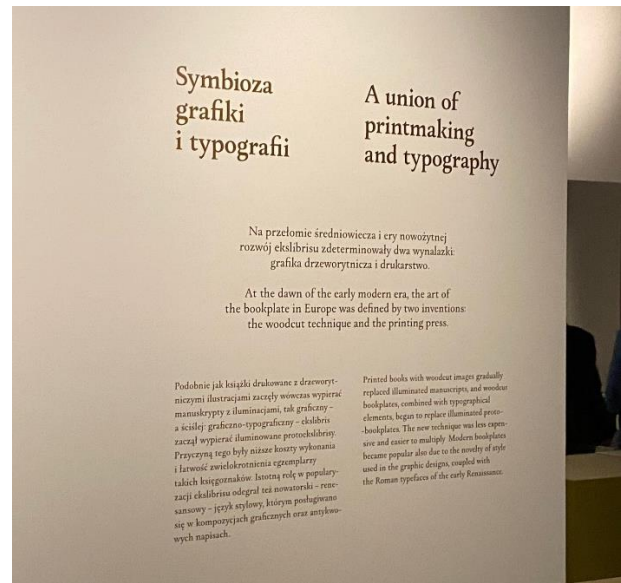
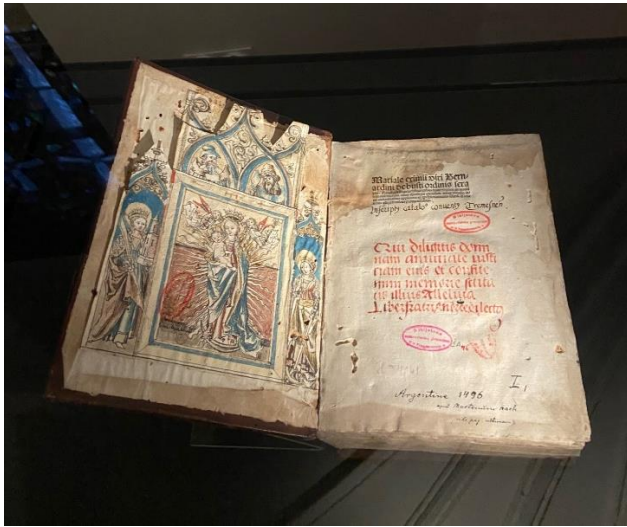
藏書票愛好家の皆様

このニュースレターには、フィンランドのオリ・イロネン氏とポーランドのピオトル・シュチェスニー氏による、ポーランドの古書、藏書票、そして上製本（supralibros）の素晴らしい展覧会の写真が掲載されています。この展覧会はビエンナーレの素晴らしい展示内容となっています。展示資料は包括的かつ非常にユニークであるため、将来保存するためにカタログの出版が望ましいでしょう。以下は、ピオトル・シュチェスニー氏による比較的短いながらも分かりやすい解説文です。piotr.hubert@o2.pl

アロイス・サスマンは、2025 年 11 月 29 日にプラハ 7 番地のホテル アブソルートで開催される SSPE 2025 アドベントの夜への招待状を送りました。

MALBORK CASTLE

Drzewicki* aus dem Wappen von Ciołek (1467–1535), den späteren Primas von Polen und Diplomaten, entworfen und ausgeführt wurde. Gedruckt wurde es von Hieronymus Wietor.**

Supralibries waren eine interessante Form der Besitzvermerke. Sie tauchten bereits im 14. Jahrhundert auf. Sie wurden typischerweise im Prägeverfahren hergestellt, oft mit Vergoldung. Zentral auf der Vorderseite des Einbands, meist aus Leder oder Pergament, platziert, zeigten sie heraldische Motive, Hausmarken, Initialen und Aphorismen.

Mit dem Wachstum privater Büchersammlungen stieg auch die Nachfrage nach privaten Exlibris. Gegen Ende des 16. Jahrhunderts tauchten Exlibris auf, die mit Metalltechniken wie Kupferstich und Radierung hergestellt wurden. Sie zeigten oft Symbole wie Wappen, Wappenschilder, Embleme und Mottos, die die Zugehörigkeit zu einer bestimmten Familie anzeigten.

Stempel waren und sind eine weitere Möglichkeit, den Besitz eines Buches zu kennzeichnen.

Die Ausstellung zeigt illuminierte Inkunabeln, zahlreiche alte Drucke, Königsporträts und verschiedene Exlibristypen polnischer Magnaten-, Adels- und Patrizierfamilien, die sich durch ihre Form und Technik auszeichnen.

Die Zeit hat gezeigt, dass das Exlibris eine bedeutende Entwicklung durchlaufen hat. Das moderne Exlibris erfüllt seine ursprüngliche Funktion als integraler Bestandteil des Buches weitgehend nicht mehr. Es ist oft zu einem eigenständigen, kleinen Kunstwerk geworden, das die Interessen und Leidenschaften seines Besitzers widerspiegelt.

Abschließend möchte ich nicht nur meinen Wunsch zum Ausdruck bringen, dass zur Ausstellung ein entsprechender gedruckter Katalog erscheint.

Piotr Szczesny

Obecnemu 29. Międzynarodowemu Biennale Ekslibrisu Współczesnego w Malborku towarzyszyła wystawa „Kultura ekslibrisu w Rzeczypospolitej XVI-XVIII wieku”.****

Prezentowana wystawa ukazuje historię znaku własnościowego w Polsce. Jest interesującą opowieścią o korzeniach współczesnego ekslibrisu.

Początkowo znak własnościowy pełnił funkcję informacyjną, identyfikacyjną, ochronną, poświadczając przynależność książki do określonej osoby lub instytucji.

Najwcześniejszą formą znaku własnościowego książek, powstałą przed drukiem, były prezentowane na tej wystawie ekslibrisy malowane (protoekslibrisy). Wczesne formy ekslibrisu pojawiały się na rękopisach zazwyczaj na dolnym marginesie pierwszej karty tekstu. Były to najczęściej pięknie iluminowane herby i gmerki właścicieli woluminu. Kunsztowne znaki wykonywane były przez iluminatorów, często z użyciem złota, i służyły do identyfikacji właściciela, pochodzącego zazwyczaj z rodów królewskich lub dostojników świeckich i duchownych. Stanowiły one pierwowzór dla późniejszych ekslibrisów drukowanych.

Równolegle pojawiały się na starych księgach krótkie odręczne zapiski własnościowe, dedykacje, często uzupełnione o informacje o miejscu sporządzenia lub nabycia rękopisu.

Ważnym momentem dla rozwoju znaków własnościowych było wynalezienie druku i rozpowszechnienie technik graficznych. Ekslibris drukowany zaczął wypierać bardzo drogie iluminowane protoekslibrisy. Projektowaniem ekslibrisów zajmowali się graficy i rytownicy.

Pojęcie *ex libris* wywodzi się z języka łacińskiego i dosłownie oznacza „z książek”. Ekslibrisy to niewielka, zadrukowana kartka papieru przyklejana na wewnętrznej stronie okładki książki. Za ojczyznę ekslibrisu uważa się Niemcy. Na wystawie zaprezentowany został pierwszy polski ekslibris zaprojektowany i wykonany w technice drzeworytowej w 1516 r. dla biskupa włocławskiego Macieja Drzewickiego herbu Ciołek (1467-1535), późniejszego prymasa Polski i dyplomaty. Został wydrukowany przez Hieronima Wietora*.

Interesującą formą znaku własnościowego były superekslibrisy. Pojawiły się już w XIV w. Zazwyczaj wykonane były techniką tłoczenia, często ze złoceniami. Umieszczane centralnie na licu oprawy najczęściej skórzanej lub pergaminowej przedstawiały motywy heraldyczne, gmerki, inicjały, sentencje

W miarę powstawania osobistych księgozbiorów wzrastało zapotrzebowanie na prywatny ekslibris. Pod koniec XVI wieku pojawiły się ekslibrisy wykonywane w technikach metalowych: miedziorycie, akwaforcie. Często przedstawiały one symbole, takie jak herby, tarcze herbowe, godła i dewizy, wskazujące na przynależność do danej rodziny.

Innym sposobem oznaczania własności książek były i nadal są pieczętki.

Wystawa prezentuje iluminowane inkunabuły, liczne starodruki, portrety królów i różnego rodzaju ekslibrisy polskich rodzin magnackich, arystokratycznych i patrycjuszowskich, wyróżniające się formą i techniką wykonania.

Czas pokazał, że nastąpiła duża ewolucja ekslibrisu. Współczesny ekslibris w dużej mierze przestał pełnić pierwotną rolę i być integralnie związane z książką. Stał się niejednokrotnie osobnym, małym dziełem sztuki, odzwierciedlającym zainteresowania i pasję właściciela.

Kończąc chciałbym wyrazić nie tylko swoją nadzieję, że prezentowana wystawa doczeka się stosownego drukowanego katalogu.

Piotr Szczęsny

The current 29th International Biennial of Contemporary Bookplates in Malbork was accompanied by the exhibition "Bookplate Culture in the Polish-Lithuanian Commonwealth of the 16th-18th Centuries."*****

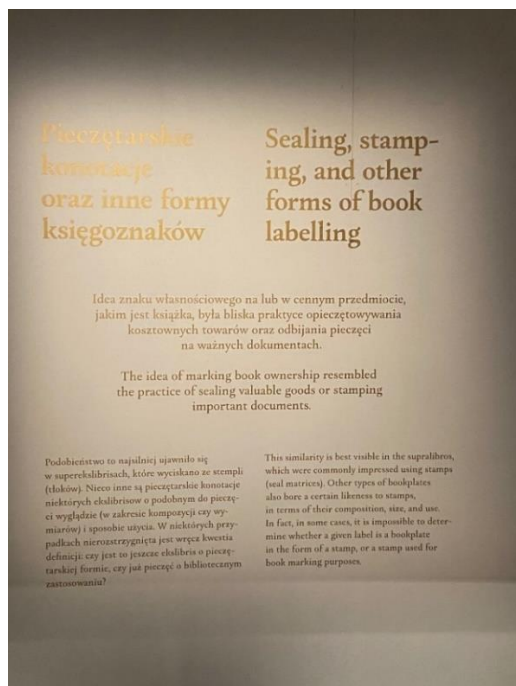
This exhibition explores the history of the ownership mark in Poland. It is an engaging story about the roots of the modern bookplate.

Initially, the ownership mark served an informative, identifying, and protective function, certifying a book's ownership to a specific person or institution.

The earliest form of book ownership mark, created before printing, was the painted bookplate (proto-bookplate) presented at this exhibition. Early forms of bookplate appeared on manuscripts, usually on the lower margin of the first page of the text. These were most often beautifully illuminated coats of arms and house marks of the volume's owners. These elaborate markings were made by illuminators, often using gold, and served to identify the owner, who usually came from royal families or from secular and ecclesiastical dignitaries. These markings served as a model for later printed bookplates.

At the same time, short handwritten ownership notes and dedications appeared on old books, often supplemented with information about the place of production or acquisition of the manuscript.

A significant milestone in the development of ownership markings was the invention of printing and the spread of graphic techniques. Printed bookplates began to replace the very expensive illuminated proto-bookplates. Graphic artists and engravers were responsible for designing bookplates.

The term "ex libris" comes from Latin and literally means "from books." Bookplates are small, printed sheets of paper glued to the inside cover of a book. Germany is considered the homeland of the bookplate. The exhibition showcased the first Polish bookplate, designed and produced using woodcut techniques in 1516 for the Bishop of Włocławek, Maciej Drzewicki of the Ciołek coat of arms (1467-1535), later Primate of Poland and diplomat. It was printed by Hieronim Wietor*.

Super bookplates were an interesting form of ownership marking. They appeared as early as the 14th century. They were typically made using embossing techniques, often with gilding. Centrally placed on the face of the binding, usually leather or parchment, they depicted heraldic motifs, house marks, initials, and aphorisms.

As personal book collections grew, the demand for private bookplates increased. By the end of the 16th century, bookplates produced using metal techniques such as copperplate and etching appeared. They often depicted symbols such as coats of arms, escutcheons, emblems, and mottos, indicating family affiliation. Stamps were, and still are, another way of marking book ownership.

The exhibition presents illuminated incunabula, numerous old prints, portraits of kings, and various types of bookplates from Polish magnate, aristocratic, and patrician families, distinguished by their form and technique.

Time has shown that the bookplate has undergone a significant evolution. The modern bookplate has largely ceased to fulfill its original role and be integrally linked to the book. It has often become a separate, small work of art, reflecting the interests and passions of the owner.

In conclusion, I would like to express not only my hope that the exhibition will be accompanied by a corresponding printed catalogue.

Piotr Szczesny

La 29e Biennale internationale d'ex-libris contemporains de Malbork était accompagnée de l'exposition « La culture de l'ex-libris dans la République des Deux Nations du XVIe au XVIIIe siècles ».****

Cette exposition explore l'histoire de la marque de propriété en Pologne. C'est un récit captivant sur les origines de l'ex-libris moderne.

Au départ, la marque de propriété avait une fonction informative, identitaire et protectrice, certifiant la propriété d'un livre à une personne ou à une institution spécifique.

La première forme de marque de propriété, créée avant l'imprimerie, était l'ex-libris peint (proto-ex-libris) présenté lors de cette exposition. Les premières formes d'ex-libris apparaissaient sur les manuscrits, généralement dans la marge inférieure de la première page du texte. Il s'agissait le plus souvent d'armoiries magnifiquement enluminées et de marques de maison des propriétaires du volume. Ces marques élaborées étaient réalisées par des enlumineurs, souvent à l'or fin, et servaient à identifier le propriétaire, généralement issu de familles royales ou de dignitaires laïcs et ecclésiastiques. Ces inscriptions ont servi de modèle aux ex-libris imprimés ultérieurs.

À la même époque, de courtes notes manuscrites de propriété et des dédicaces sont apparues sur les livres anciens, souvent complétées par des informations sur le lieu de production ou d'acquisition du manuscrit.

L'invention de l'imprimerie et la diffusion des techniques graphiques ont marqué une étape importante dans le développement des inscriptions de propriété. Les ex-libris imprimés ont commencé à remplacer les très coûteux proto-ex-libris enluminés. Graphistes et graveurs étaient chargés de la conception des ex-libris.

Le terme « ex-libris » vient du latin et signifie littéralement « de livres ». Les ex-libris sont de petites feuilles de papier imprimées collées à l'intérieur de la couverture d'un livre. L'Allemagne est considérée comme la patrie de l'ex-libris. L'exposition présentait le premier ex-libris polonais, conçu et réalisé selon la technique de la gravure sur bois en 1516 pour l'évêque de Włocławek, Maciej Drzewicki, des armoiries de Ciołek (1467-1535), futur primat de Pologne et diplomate. Il a été impri-

mé par Hieronim Wietor*. Les ex-libris étaient une forme intéressante de marquage de propriété. Apparus dès le XIVe siècle, ils étaient généralement réalisés par gaufrage, souvent avec dorure. Placés au centre de la reliure, généralement en cuir ou en parchemin, ils représentaient des motifs héraldiques, des marques de maison, des initiales et des aphorismes.

Avec l'augmentation des collections personnelles de livres, la demande d'ex-libris privés s'est accrue. À la fin du XVIe siècle, des ex-libris produits à l'aide de techniques métalliques telles que la taille-douce et l'eau-forte sont apparus. Ils représentaient souvent des symboles tels que des armoiries, des écussons, des emblèmes et des devises, indiquant l'appartenance familiale. Les timbres étaient, et sont toujours, un autre moyen de marquer la propriété d'un livre.

L'exposition présente des incunables enluminées, de nombreuses estampes anciennes, des portraits de rois et divers types d'ex-libris de familles de magnats, d'aristocrates et de patriciens polonais, se distinguant par leur forme et leur technique.

Le temps a montré que l'ex-libris a connu une évolution significative. L'ex-libris moderne a largement perdu son rôle originel et son lien indissociable avec le livre. Il est souvent devenu une œuvre d'art à part entière, reflétant les intérêts et les passions de son propriétaire.

En conclusion, je souhaite que l'exposition soit accompagnée d'un catalogue imprimé.

Piotr Szczęsny

L'attuale 29a Biennale Internazionale di Ex-libris Contemporanei di Malbork è stata accompagnata dalla mostra "La cultura dell'ex-libris nella Confederazione Polacco-Lituana dei secoli XVI-XVIII".****

Questa mostra esplora la storia del marchio di proprietà in Polonia. È un racconto avvincente sulle origini dell'ex-libris moderno.

Inizialmente, il marchio di proprietà svolgeva una funzione informativa, identificativa e protettiva, certificando la proprietà di un libro a una persona o istituzione specifica.

La prima forma di marchio di proprietà di un libro, creata prima della stampa, era l'ex-libris dipinto (proto-ex-libris) presentato in questa mostra. Le prime forme di ex-libris apparivano sui manoscritti, solitamente sul margine inferiore della prima pagina del testo. Si trattava spesso di stemmi splendidamente miniati e marchi di famiglia dei proprietari del volume. Questi elaborati segni venivano realizzati da miniatori, spesso utilizzando l'oro, e servivano a identificare il proprietario, che di solito apparteneva a famiglie reali o a dignitari laici ed ecclesiastici. Questi contrassegni servirono da modello per gli ex libris stampati successivi.

Contemporaneamente, brevi note di possesso e dediche manoscritte apparvero sui libri antichi, spesso integrate da informazioni sul luogo di produzione o di acquisizione del manoscritto.

Una pietra miliare significativa nello sviluppo dei contrassegni di possesso fu l'invenzione della stampa e la diffusione delle tecniche grafiche. Gli ex libris stampati iniziarono a sostituire i costosissimi proto-ex libris miniati. Grafici e incisori erano responsabili della progettazione degli ex libris.

Il termine "ex libris" deriva dal latino e significa letteralmente "dai libri". Gli ex libris sono piccoli fogli di carta stampati incollati sulla copertina interna di un libro. La Germania è considerata la patria dell'ex libris. La mostra ha esposto il primo ex libris polacco, progettato e prodotto con tecniche di xilografia nel 1516 per il vescovo di Włocławek, Maciej Drzewicki dello stemma di Ciołek (1467-1535), in seguito primate di Polonia e diplomatico. Fu stampato da Hieronim Wietor*.

Gli ex libris erano un'interessante forma di contrassegno di proprietà. Comparvero già nel XIV secolo. Erano tipicamente realizzati con tecniche di stampa a rilievo, spesso con

doratura. Posizionati centralmente sul lato anteriore della rilegatura, solitamente in pelle o pergamena, raffiguravano motivi araldici, marchi di casata, iniziali e aforismi.

Con la crescita delle collezioni librerie personali, la domanda di ex libris privati aumentò. Verso la fine del XVI secolo, apparvero ex libris realizzati con tecniche metalliche come la calcografia e l'acquaforte. Spesso raffiguravano simboli come stemmi, stemmi, emblemi e motti, che indicavano l'appartenenza familiare. I timbri erano, e sono tuttora, un altro modo per contrassegnare la proprietà dei libri.

La mostra presenta incunaboli miniati, numerose stampe antiche, ritratti di re e vari tipi di ex libris di famiglie magnatizie, aristocratiche e patrizie polacche, distinti per forma e tecnica.

Il tempo ha dimostrato che l'ex libris ha subito una significativa evoluzione. L'ex libris moderno ha in gran parte cessato di svolgere il suo ruolo originario e di essere integralmente legato al libro. È spesso diventato una piccola opera d'arte a sé stante, che riflette gli interessi e le passioni del proprietario.

In conclusione, vorrei esprimere non solo la mia speranza che la mostra sia accompagnata da un catalogo cartaceo corrispondente.

Piotr Szczesny

La 29.ª Bienal Internacional de Exlibris Contemporáneos de Malbork se celebró junto a la exposición "La cultura de los exlibris en la República de Polonia de los siglos XVI al XVIII".

Esta exposición explora la historia del exlibris en Polonia y narra una interesante historia sobre sus orígenes.

Originalmente, el exlibris cumplía una función informativa, identificativa y protectora, certificando la propiedad de un libro por parte de una persona o institución específica.

La forma más antigua de exlibris, anterior a la imprenta, fue el exlibris pintado (proto-exlibris), que se presenta en esta exposición. Las primeras formas de exlibris aparecían en manuscritos, generalmente al pie de la primera página del texto. Solían ser escudos de armas y emblemas de las casas de los propietarios del volumen, bellamente iluminados. Estos elaborados símbolos, realizados por iluminadores de libros, a menudo en oro, servían para identificar al propietario, que solía pertenecer a familias reales o a dignatarios seculares o eclesiásticos. Sirvieron de prototipo para los ex libris impresos posteriores.

Al mismo tiempo, aparecieron breves notas de propiedad manuscritas y dedicatorias en libros antiguos, a menudo complementadas con información sobre el lugar de fabricación o adquisición del manuscrito.

Un momento crucial en el desarrollo de las notas de propiedad fue la invención de la imprenta y el uso generalizado de técnicas gráficas. Los ex libris impresos comenzaron a sustituir a los costosos proto-ex libris iluminados. Artistas gráficos y grabadores fueron los responsables del diseño de los ex libris.

El término "ex libris" proviene del latín y significa literalmente "de libros". Los ex libris son pequeñas hojas de papel impresas que se pegan en la parte interior de la cubierta del libro. Alemania se considera la cuna del ex libris. La exposición presentó el primer ex libris polaco, diseñado y ejecutado en 1516 como xilografía para Maciej Drzewicki*, obispo de Włocławek, a partir del escudo de armas de Ciołek (1467-1535), quien posteriormente sería primado de Polonia y diplomático. Fue impreso por Hieronymus Wietor.**

Las supralibias eran una forma interesante de inscripción de propiedad. Aparecieron ya en el siglo XIV. Se producían típicamente mediante una técnica de repujado, a menudo con dorado. Colocadas en el centro de la portada de la encuadernación, generalmente de cuero o pergamino, mostraban motivos heráldicos, marcas de casas, iniciales y aforismos.

A medida que crecían las colecciones privadas de libros, también lo hacía la demanda de ex libris. Hacia finales del siglo XVI, comenzaron a aparecer ex libris producidos mediante técnicas metálicas como el grabado y el aguafuerte. A menudo presentaban símbolos como escudos de armas, escudos heráldicos, emblemas y lemas que indicaban la afiliación a una familia en particular.

Los sellos fueron y siguen siendo otra forma de marcar la propiedad de un libro. La exposición presenta incunables iluminados, numerosos grabados antiguos, retratos reales y diversos tipos de ex libris de familias polacas de magnates, aristócratas y patricios, que se distinguen por su forma y técnica. El tiempo ha demostrado que el ex libris ha experimentado una evolución significativa. El ex libris moderno ya no cumple en gran medida su función

original como parte integral del libro. A menudo se ha convertido en una pequeña obra de arte independiente que refleja los intereses y pasiones de su propietario.

Finalmente, deseo que se publique un catálogo impreso correspondiente a la exposición.

Piotr Szczęsny

29-ту Міжнародну бієнале сучасних екслібрисів у Мальборку супроводжувала виставка «Культура екслібрисів у Республіці Польща з XVI по XVIII століття».****

Ця виставка досліджує історію екслібриса в Польщі та розповідає цікаву історію про коріння сучасного екслібриса.

Спочатку екслібрис виконував інформативну, ідентифікаційну та захисну функцію, засвідчуючи право власності на книгу певній особі чи установі.

Найдавнішою формою екслібриса, що передувала друкарському верстак, був розписний екслібрис (протоекслібрис), який представлений на цій виставці. Ранні форми екслібрисів з'являлися на рукописах, зазвичай внизу першої сторінки тексту. Зазвичай це були гарно ілюміновані герби та емблеми будинків власників тому. Ці складні символи виконувалися книжковими ілюмінаторами, часто золотом, і служили для ідентифікації власника, який зазвичай походив з королівських родин або світських чи церковних сановників. Вони послужили прототипом для пізніших друківаних екслібрисів.

Водночас на старовинних книгах з'явилися короткі рукописні нотатки про власність та присвяти, часто доповнені інформацією про місце виготовлення або придбання рукопису.

Поворотним моментом у розвитку нотаток про власність став винахід друкарського верстата та широке використання графічних технік. Друковані екслібриси почали замінювати дуже дорогі ілюміновані прото-екслібриси. Графіки та гравери відповідали за дизайн екслібрисів.

Термін «екслібрис» походить з латини і буквально означає «з книг». Екслібриси — це невеликі друковані аркуші паперу, які приклеюються до внутрішньої сторони обкладинки книги. Батьківщиною екслібриса вважається Німеччина. На виставці був представлений перший польський екслібрис, розроблений та виконаний у 1516 році як гравюра на дереві для Мацея Джевицького*, єпископа Влоцлавського, з герба Чолка (1467–1535), пізнішого примаса Польщі та дипломата. Його надрукував Ієронім Вітор.**

Супрالیбії були цікавою формою напису про власність. Вони з'явилися ще в 14 столітті. Зазвичай їх виготовляли за допомогою техніки тиснення, часто з позолотою. Розміщені по центру на передній стороні палітурки, зазвичай зі шкіри або пергаменту, вони відображали геральдичні мотиви, фірмові знаки, ініціали та афоризми.

Зі зростанням приватних книжкових колекцій зростав і попит на приватні екслібриси. Ближче до кінця 16 століття почали з'являтися екслібриси, виготовлені за допомогою металевих технік, таких як гравірування та травлення. На них часто були такі символи, як герби, геральдичні щити, емблеми та девізи, що вказували на приналежність до певної родини.

Печаті були і залишаються ще одним способом позначити право власності на книгу.

На виставці представлені ілюміновані інкунабули, численні стародруки, королівські портрети та різні типи екслібрисів польських магнатських, аристократичних та патриціанських родин, що відрізняються своєю формою та технікою.

Час показав, що екслібрис зазнав значного розвитку. Сучасний екслібрис значною мірою вже не виконує своєї первісної функції як невід'ємної частини книги. Він часто ставав окремим, невеликим витвором мистецтва, що відображає інтереси та пристрасті його власника.

Насамкінець, я хотів би висловити сподівання, що до виставки буде опубліковано відповідний друкований каталог.

Пйотр Щенсн

29-я Международная биеннале современных экслибрисов в Мальборке сопровождалась выставкой «Культура экслибриса в Республике Польша с XVI по XVIII века».**** Эта выставка исследует историю экслибриса в Польше и рассказывает интересную историю о истоках современного экслибриса.

Изначально экслибрис выполнял информационную, идентификационную и защитную функцию, удостоверяя право собственности на книгу определённому лицу или учреждению.

Самой ранней формой экслибриса, предшествовавшей печатному станку, был расписной экслибрис (прото-екслибрис), представленный на этой выставке. Ранние формы экслибриса появлялись на рукописях, как правило, внизу первой страницы

текста. Обычно это были великолепно иллюминированные гербы и домашние эмблемы владельцев тома. Эти замысловатые символы выполнялись иллюминаторами книг, часто из золота, и служили для идентификации владельца, который обычно принадлежал к королевским семьям, светским или церковным сановникам. Они послужили прототипом для более поздних печатных экслибрисов.

В то же время на старинных книгах появились краткие рукописные владельческие записи и посвящения, часто дополненные информацией о месте изготовления или приобретения рукописи.

Поворотным моментом в развитии владельческих записей стало изобретение печатного станка и широкое распространение графических техник. Печатные экслибрисы начали вытеснять весьма дорогостоящие иллюминированные прото-экслибрисы. Разработка дизайна экслибрисов велась графиками и гравёрами.

Термин «экслибрис» происходит от латинского и буквально означает «из книг». Экслибрисы – это небольшие печатные листы бумаги, которые наклеиваются на внутреннюю сторону обложки книги. Родиной экслибриса считается Германия. На выставке был представлен первый польский экслибрис, задуманный и выполненный в 1516 году как гравюра на дереве для Мацея Джевицкого*, епископа Влоцлавского, с герба Чолека (1467–1535), будущего примаса Польши и дипломата. Он был напечатан Иеронимом Виетором.**

Супралибии были интересной формой владельческой надписи. Они появились ещё в XIV веке. Обычно их изготавливали тиснением, часто с позолотой. Размещаемые

в центре лицевой стороны переплѣта, обычно кожаного или пергаментного, они отображали геральдические мотивы, клейма домов, инициалы и афоризмы.

По мере роста частных книжных коллекций рос и спрос на частные экслибрисы. К концу XVI века начали появляться экслибрисы, изготовленные с использованием техники обработки металла, такой как гравировка и офорт. На них часто изображались такие символы, как гербы, геральдические щиты, эмблемы и девизы, указывающие на принадлежность к определённой семье.

Печати были и остаются ещё одним способом обозначить право собственности на книгу. На выставке представлены иллюминированные инкунабулы, многочисленные старинные гравюры, королевские портреты и различные типы экслибриса польских магнатов, аристократов и патрициев, отличающиеся формой и техникой исполнения. Время показало, что экслибрис претерпел значительные изменения. Современный экслибрис в значительной степени утратил свою первоначальную функцию неотъемлемой части книги. Он часто становится самостоятельным, небольшим произведением искусства, отражающим интересы и увлечения своего владельца.

В заключение я хотел бы выразить надежду на издание соответствующего печатного каталога выставки.

Пётр Щенсны

第29屆馬爾堡國際當代藏書票雙年展同期舉辦了「16至18世紀波蘭共和國的藏書票文化」展覽。

本次展覽探索了波蘭藏書票的歷史，並講述了現代藏書票起源的有趣故事。

最初，藏書票具有資訊、識別和保護的功能，用於證明特定個人或機構對書籍的所有權。

最早的藏書票形式是印刷機出現之前的彩繪藏書票（原始藏書票），本次展覽將展示這種藏書票。早期的藏書票出現在手稿上，通常位於文本第一頁的底部。這些藏書票通常是書籍所有者精美的盾徽和家族徽章。這些精美的符號由書籍彩繪師繪製，通常採用金色，用於識別所有者，而所有者通常來自皇室或世俗或教會要員。它們成為了後來印製藏書票的原型。

同時，古書上出現了簡短的手寫所有權說明和獻詞，通常還附有關於手稿的製造地或獲得地的信息。

所有權說明發展的關鍵時刻是印刷機的發明和圖形技術的廣泛應用。印刷藏書票開始取代昂貴的彩繪原型藏書票。圖形藝術家和雕刻師負責藏書票的設計。

「藏書票」一詞源自拉丁語，字面意思是「來自書籍」。藏書票是貼在書籍封面內側的小張印刷紙張。德國被認為是藏書票的發源地。這次展覽展出了第一張波蘭藏書票，它於1516年為弗沃茨瓦韋克主教馬切伊·德熱維茨基*設計和製作，圖案取自後來擔任波蘭大主教和外交官的喬沃克（1467-1535）的盾徽。該藏書票由 Hieronymus Wietor 印製。 **

藏書票是一種有趣的所有權銘刻形式。它們早在 14 世紀就已出現。它們通常採用浮雕技術製作，並常帶有鍍金。藏書票位於通常由皮革或羊皮紙製成的書封面中央，上面印有紋章圖案、家族標記、首字母縮寫和格言。

隨著私人藏書的成長，私人藏書票的需求也隨之成長。16世紀末，使用雕刻和蝕刻等金屬技術製作的藏書票開始出現。它們通常帶有諸如盾徽、紋章盾、徽章和格言等符號，以表明與特定家族的聯繫。

郵票過去是、現在仍然是另一種標記書籍所有權的方式。

展覽展出了彩繪搖籃本、大量古版畫、皇室肖像以及各種波蘭權貴、貴族和顯貴家族的藏書票，這些藏書票以其形式和技藝而各具特色。

時間證明，藏書票經歷了顯著的發展。現代藏書票在很大程度上已不再發揮其作為書籍組成部分的原始功能。它往往成為一件獨立的小型藝術品，反映著其主人的興趣和熱情。

最後，我希望能夠為此次展覽出版相應的印刷目錄。

Piotr Szczesny

マルボルクで開催された第29回現代藏書票国際ビエンナーレでは、「16世紀から18世紀にかけてのポーランド共和国における藏書票文化」展が併催されました。****

この展覧会では、ポーランドにおける藏書票の歴史を探り、現代の藏書票のルーツに関する興味深い物語を紹介します。

藏書票はもともと、書籍の所有者が特定の個人または団体であることを証明し、情報提供、識別、そして保護の役割を果たしていました。

印刷機の発明以前に遡る藏書票の最も初期の形態は、本展で紹介されている彩色藏書票（原藏書票）です。初期の藏書票は写本に見られ、通常は本文の最初のページの下部に貼られていました。これらは通常、本の所有者の紋章や家紋が美しく彩色されていました。これらの精巧なシンボルは、しばしば金で装飾された書籍装飾師によって制作され、所有者を識別するために使用

されました。所有者は通常、王族、世俗の高官、あるいは教会の高官でした。これらは、後の印刷された蔵書票の原型となりました。

同時に、古い書籍には短い手書きの所有者メモや献辞が記され、写本の製作地や入手地に関する情報が補足されることもよくありました。

所有者メモの発展において決定的な役割を果たしたのは、印刷機の発明とグラフィック技術の普及でした。印刷された蔵書票は、非常に高価だった装飾的な原型蔵書票に取って代わり始めました。蔵書票のデザインは、グラフィックアーティストと彫刻家が担当しました。

「蔵書票」という用語はラテン語に由来し、文字通り「本から」を意味します。蔵書票とは、本の表紙の内側に貼り付けられる小さな印刷された紙のことです。ドイツは蔵書票発祥の地と考えられています。本展では、ポーランド初の蔵書票が展示されました。これは1516年、ヴウオツワヴェク司教マチェイ・ドゥジェヴィツキ*のために、後にポーランド大主教となり外交官となったツィオレク（1467～1535年）の紋章を木版画としてデザイン・制作されたものです。印刷はヒエロニムス・ヴィエトル**が担当しました。

スブラリビエは、所有権を記した興味深い銘刻形式で、14世紀初頭から登場していました。典型的にはエンボス加工が施され、金箔押しも施されることが多かったです。革製または羊皮紙製の装丁の前面中央に配置され、紋章のモチーフ、家紋、頭文字、格言などが描かれていました。個人の蔵書が増えるにつれ、個人蔵書票の需要も高まりました。16世紀末には、彫刻やエッチングといった金属加工技術を用いた蔵書票が登場し始めました。それらには、紋章、紋章の盾、エンブレム、モットーといった、特定の家系に属することを示すシンボルが描かれていることがよくありました。

切手は、当時も今も、本の所有権を示すもう一つの手段です。

本展では、彩飾写本、数多くの古版画、王室の肖像画、そしてポーランドの有力者、貴族、貴族階級の様々な蔵書票を展示します。蔵書票は、その形態と技法によって区別されています。時を経て、蔵書票は大きく発展してきました。現代の蔵書票は、もはや本の不可欠な部分という本来の機能をほとんど果たしていません。蔵書票は、所有者の関心や情熱を反映した、独立した小さな芸術作品となっている場合が多いのです。最後に、本展の関連カタログが刊行されることを願っています。ピオトル・シュチェスニー

Maciej Drzewicki

***Maciej Drzewicki** (* 22. Februar 1467 in Gnesen; † 22. August 1535 ebenda) war Erzbischof von Gnesen und 1531 Primas von Polen, 1513 Bischof von Włocławek, 1503 Bischof von Przemyśl, 1511 Großkanzler der Krone, 1501 Vizekanzler der Krone, 1500 Kanoniker von Poznań 1499 Propst von St. Florian in Krakau, 1496 Scholastiker von Łęczyca, 1492 Scholastiker von Krakau, 1498 Propst von Skalbmierz, 1493 Kantor von Sandomierz, 1488 Domherr von Krakau, 1497 königlicher Sekretär, Erster Sekretär der königlichen Kanzlei, 1492 Sekretär der königlichen Kanzlei, 1524 königlicher Kommissar in Danzig. Humanist.

****Hieronymus Wietor** (um 1480 in Lubomierz; † 1546 oder 1547 in Krakau) war ein in Wien und Krakau tätiger Drucker, der als der bedeutendste polnische Drucker der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts gilt.

******* Die ersten 10 Fotos hat Olli Ylönen aus Finnland zur Verfügung gestellt, die weiteren Fotos stammen von Piotr Szczęsny, Polen.

****Die Erste Polnische Republik, auch Polnisch-Litauische Union oder Adelsrepublik genannt, war eine föderative Realunion zwischen dem Königreich Polen und dem Großfürstentum Litauen, die von 1569 bis 1795 bestand.

***Maciej Drzewicki** (* 22 February 1467 in Gniezno; † 22 August 1535 *ibid*) was Archbishop of Gniezno and 1531 Primate of Poland, 1513 Bishop of Włocławek, 1503 Bishop of Przemyśl, 1511 Grand Chancellor of the Crown, 1501 Vice Chancellor of the Crown, 1500 Canon of Poznań 1499 Provost of St. Florian in Kraków, 1496 Scholastic of Łęczyca, 1492 Scholastic of Kraków, 1498 Provost of Skalbmierz, 1493 Cantor of Sandomierz, 1488 Canon of Kraków, 1497 Royal Secretary, First Secretary of the Royal Chancellery, 1492 Secretary of the Royal Chancellery, 1524 Royal Commissioner in Gdansk. Humanist.

****Hieronymus Wietor** (c. 1480 in Lubomierz; † 1546 or 1547 in Kraków) was a printer active in Vienna and Kraków, considered the most important Polish printer of the first half of the 16th century.

*** Pierwsze 10 zdjęć przedstawia Olli Ylönen z Finlandii zur Verfügung gestellt, pozostałe zdjęcia tym razem od Piotra Szczęsnego z Polski.

****Die Erste Polnische Republik, auch Polnisch-Litauische Union oder Adelsrepublik genannt, war eine föderative Realunion zwischen dem Königreich Polen und dem Grossfürstentum Litauen, die von 1569 bis 1795 bestand.

***Maciej Drzewicki** (* 22 février 1467 à Gniezno ; † 22 août 1535 *ibid*) fut archevêque de Gniezno et 1531 primat de Pologne, 1513 évêque de Włocławek, 1503 évêque de Przemyśl, 1511 grand chancelier de la Couronne, 1501 vice-chancelier de la Couronne, 1500 chanoine de Poznań 1499 prévôt de Saint-Florian de Cracovie, 1496 scolastique de Łęczyca, 1492 scolastique de Cracovie, 1498 prévôt de Skalbmierz, 1493 chantre de Sandomierz, 1488 chanoine de Cracovie, 1497 secrétaire royal, premier secrétaire de la chancellerie royale, 1492 Secrétaire de la Chancellerie royale, 1524 Commissaire royal à Gdansk. Humaniste.

****Hieronymus Wietor** (vers 1480 à Lubomierz ; † 1546 ou 1547 à Cracovie) était un imprimeur actif à Vienne et à Cracovie, considéré comme le plus important imprimeur polonais de la première moitié du XVIe siècle.

*** Les 10 premières photos sont celles d'Olli Ylönen de Finland zur Verfügung gestellt, les autres photos cette fois de Piotr Szczęśny, Pologne.

****La première République Polnische, auch Polnisch-Litauische Union ou Adelsrepublik genannt, war a föderative Realunion zwischen dem Königreich Polen and the Grossfürstentum Litauen, die von 1569 bis 1795 bestand

***Maciej Drzewicki** (* 22 febbraio 1467 a Gniezno; † 22 agosto 1535 ibid) fu arcivescovo di Gniezno e primate di Polonia nel 1531, vescovo di Włocławek nel 1513, vescovo di Przemyśl nel 1503, gran cancelliere della corona nel 1511, vice cancelliere della corona nel 1501, canonico di Poznań nel 1500, prevosto di San Floriano a Cracovia nel 1499, scolastico di Łęczyca nel 1496, scolastico di Cracovia nel 1492, prevosto di Skalbmierz nel 1498, cantore di Sandomierz nel 1493, canonico di Cracovia nel 1488, segretario reale nel 1497, primo segretario della cancelleria reale nel 1492. Segretario della Cancelleria Reale, Commissario Reale a Danzica nel 1524. Umanista.

****Hieronymus Wietor** (c. 1480 a Lubomierz; † 1546 o 1547 a Cracovia) fu uno stampatore attivo a Vienna e Cracovia, considerato il più importante stampatore polacco della prima metà del XVI secolo.

******* Die ersten 10 Fotos hat Olli Ylönen aus Finnland zur Verfügung gestellt, die weiteren Fotos stammen von Piotr Szczęsny, Polen.

********Die Erste Polnische Republik, anche Polnisch-Litauische Union oder Adelsrepublik genannt, war eine föderative Realunion zwischen dem Königreich Polen e dem Großfürstentum Litauen, die von 1569 bis 1795 bestand.

***Maciej Drzewicki** (* 22 lutego 1467 w Gnieźnie; † 22 sierpnia 1535 tamże) był arcybiskupem gnieźnieńskim i prymasem Polski w 1531 r., biskupem włocławskim w 1513 r., biskupem przemyskim w 1503 r., kanclerzem wielkim koronnym w 1511 r., podkanclerzym koronnym w 1501 r., kanonikiem poznańskim w 1499 r., prepozytem kościoła św. Floriana w Krakowie w 1496 r., scholastykiem łączyckim w 1492 r., scholastykiem krakowskim w 1498 r., prepozytem skalbmierskim w 1493 r., kantorem sandomierskim w 1488 r., kanonikiem krakowskim w 1497 r., sekretarzem królewskim w 1492 r., sekretarzem kancelarii królewskiej w 1524 r., komisarzem królewskim w Gdańsku. Humanistą.

****Hieronim Wietor** (ok. 1480 w Lubomierzu; † 1546 lub 1547 w Krakowie) był drukarzem działającym w Wiedniu i Krakowie. Uważany jest za najważniejszego polskiego drukarza pierwszej połowy XVI wieku.

******* Pierwsze 10 zdjęć udostępnił Olli Ylönen z Finlandii; pozostałe zdjęcia wykonał Piotr Szczęsny z Polski.

********Pierwsza Rzeczpospolita Polska, znana również jako Unia Polsko-Litewska lub Rzeczpospolita Szlachecka, była federacyjnym związkiem realnym między Królestwem Polskim a Wielkim Księstwem Litewskim, istniejącym w latach 1569–1795.

***Maciej Drzewicki** (* 22 de febrero de 1467 en Gniezno; † 22 de agosto de 1535 ibid) fue arzobispo de Gniezno y 1531 primado de Polonia, 1513 obispo de Włocławek, 1503 obispo

de Przemyśl, 1511 gran canciller de la Corona, 1501 vicecanciller de la Corona, 1500 canónigo de Poznań 1499 preboste de San Florián en Cracovia, 1496 escolástico de Łęczyca, 1492 escolástico de Cracovia, 1498 preboste de Skalbierz, 1493 cantor de Sandomierz, 1488 canónigo de Cracovia, 1497 secretario real, primer secretario de la cancellería real, 1492 Secretario de la Cancillería Real, 1524 Comisario Real en Gdansk. Humanista.

****Hieronymus Wietor** (c. 1480 en Lubomierz; † 1546 o 1547 en Cracovia) fue un impresor activo en Viena y Cracovia, considerado el impresor polaco más importante de la primera mitad del siglo XVI.

******* Las primeras 10 fotos fueron proporcionadas por Olli Ylönen, de Finlandia; las fotos restantes son de Piotr Szczęsny, de Polonia.

*****La Primera República Polaca**, también conocida como la Unión Polaco-Lituana o la República Noble, fue una unión real federal entre el Reino de Polonia y el Gran Ducado de Lituania, que existió de 1569 a 1795.

Мацей Джевицький** (* 22 лютого 1467 у Гнезні; † 22 серпня 1535 там само) був архієпископом Гнезненського та 1531 примасом Польщі, 1513 єпископом Влоцлавецьким, 1503 єпископом Перемишльським, 1511 великим канцлером корони, 1501 віце-канцлером корони, 1500 каноніком Познанського, 1499 проректором церкви Святого Флоріана у Кракові, 1496 схоластом Ленчиці, 1492 схоластом Кракова, 1498 проректором Скальбмежським, 1493 кантором Сandomирським, 1488 каноніком Кракова, 1497 королівським секретарем, першим секретарем королівської канцелярії, 1492 секретарем королівської канцелярії, 1524 королівським комісаром у Гданську. Гуманіст. *Ієроніmus Вітор** (бл. 1480 р. у Любомежі; † 1546 або 1547 р. у Кракові) був друкарем, який працював у Відні та Кракові, вважається найважливішим польським друкарем першої половини XVI століття.

******* Перші 10 фотографій надав Оллі Юльонен з Фінляндії; решта фотографій належить Петру Щенсному з Польщі.

******Перша Польська Республіка**, також відома як Польсько-Литовська унія або Шляхетська Республіка, була федеральним реальним союзом між Королівством Польським та Великим князівством Литовським, який існував з 1569 по 1795 рік.

***Мацей Држевицкий** (* 22 февраля 1467 г. в Гнезно; † 22 августа 1535 г. там же) — архиепископ Гнезно и примас Польши в 1531 г., епископ Влоцлавека в 1513 г., епископ Пшемисля в 1503 г., великий канцлер короны в 1511 г., вице-канцлер короны в 1500 г., каноник Познани в 1499 г., пробст церкви Святого Флориана в Кракове в 1496 г., схоластик Ленчицы в 1492 г., схоластик Кракова в 1498 г., пробст Скальбмежский в 1493 г., кантор Сandomирский в 1488 г., каноник Кракова в 1497 г., королевский секретарь, первый секретарь королевской канцелярии, 1492 Секретарь Королевской канцелярии, 1524 Королевский комиссар в Гданьске. Гуманист.

**Иероним Ветор (ок. 1480 в Любомеже; † 1546 или 1547 в Кракове) — печатник, работавший в Вене и Кракове, считающийся крупнейшим польским печатником первой половины XVI века.

*** Первые 10 фотографий предоставлены Олли Илёненом из Финляндии; остальные фотографии — Петром Щенсным из Польши.

****Первая Польская Республика, также известная как Польско-литовская уния или Шляхетская республика, была федеративным реальным союзом между Королевством Польским и Великим княжеством Литовским, существовавшим с 1569 по 1795 год.

馬切伊·德熱維茨基 (Maciej Drzewicki) (1467 年 2 月 22 日出生於格涅茲諾；† 1535 年 8 月 22 日逝世，同上) 曾任格涅茲諾大主教，1531 年任王室波蘭大主教、1513 年任弗希爾大臣沃茨瓦韋克主教、1503 年王室主教、1501 年任王室副大臣、1500 年任波茲南教士、1499 年任克拉科夫聖弗洛里安教堂教務長、1496 年任溫奇察教士、1492 年任克拉科夫教士、1498 年任斯卡爾布米爾日教堂教務長、1493 年任克拉科夫教士、1498 年任斯卡爾布米爾日教堂教務長、1493 年任克拉科夫教士、1498 年任斯卡爾布米爾日教堂教務長、1493 年任王室桑多日領唱、1488 年第一任大臣。年任王室秘書總理府，1524 年，皇家專員駐格但斯克。人文主義者。

**Hieronymus Wietor (約1480年生於盧博米日；†1546年或1547年卒於克拉科夫) 是一位活躍於維也納和克拉科夫的印刷商，被認為是16世紀上半葉波蘭最重要的印刷商。

*** 前10張照片由芬蘭的Olli Ylönen提供；其餘照片由波蘭的Piotr Szczęsny提供。

****波蘭第一共和國，又稱波蘭-立陶宛聯盟或貴族共和國，是波蘭王國與立陶宛大公國之間實際存在的聯邦聯盟，存在於1569年至1795年。

マチェイ・ドゥジェヴィツキ (1467年2月22日グニェズノ生まれ、† 1535年8月22日同上) はグニェズノ大司教、1531年ポーランド大主教、1513年ヴウオツワヴェク司教、1503年プシェシル司教、1511年皇室大法官、1501年皇室副法官、1500年ポズナン参事会員、1499年クラクフの聖フロリアン司祭、1496年ウェンチツァの聖職者、1492年クラクフの聖職者、1498年スカルプミエシュの司祭、1493年サンドミエシュの聖職者、1488年クラクフ参事会員、1497年王室秘書官、王室秘書官、1492年、王室官房長官、1524年、グダニスク王室弁務官。人文主義者。

**ヒエロニムス・ヴィエトル (1480年頃、ルボミエシュ生まれ、1546年または1547年、クラクフ没) は、ウィーンとクラクフで活躍した印刷業者で、16世紀前半のポーランドで最も重要な印刷業者とされています。

***最初の10枚の写真はフィンランドのオリ・イロネン氏から提供されたもので、残りの写真はポーランドのピオトル・シュチェスニー氏によるものです。

****ポーランド第一共和国 (ポーランド・リトアニア連合、貴族共和国とも呼ばれる) は、1569年から1795年まで存在した、ポーランド王国とリトアニア大公国の間の連邦制に基づく実質的な連合でした。

VÝBOR SSPE VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

ADVENTNÍ SPOLKOVÉ SETKÁNÍ (VÝMĚNNÝ DEN S KULTURNÍM PROGRAMEM)

**v sobotu 29. listopadu 2025 od 13 hodin
v hotelu Absolutum v Praze 7 – Holešovice**

PROGRAM:

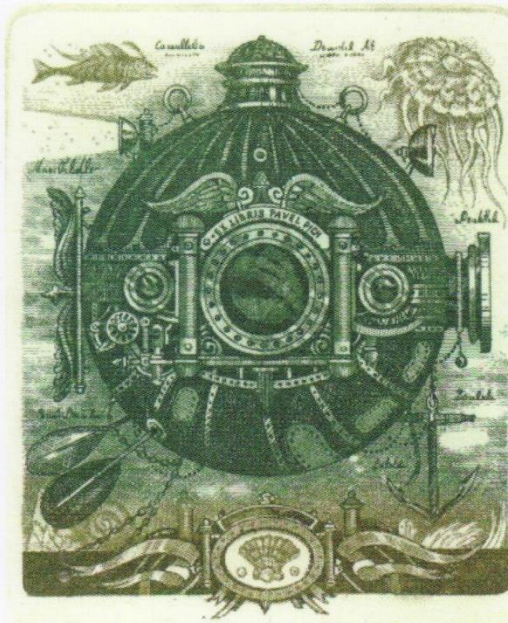
Od 13:00 h **Výměna exlibris a novoročenek.**

Od 15:00 h **Kulturní program:**

RNDr. Karel Žižkovský:
Josef LIESLER (20 let od úmrtí).

RNDr. Karel Žižkovský:
Vzpomínky na uměleckého tiskaře **Jana MAULERA.**

Mgr. Alois Sassmann:
Klaus RÖDEL (85 let), čestný člen SSPE, a jeho přínos
pro české sběratelství exlibris.
Rozhovor s letošním jubilantem, grafikem
Milanem BAUEREM (65 let).
Bude zahájen **Rok Jana HALLY** (100 let od narození).

Po skončení kulturního programu (cca 16:30 h) vás zveme na malé pohoštění.
Každý účastník obdrží grafický list vytvořený Tomášem Hřivnáčem.

Ab 13:00 Uhr Exlibris-Tausch

Ab 15:00 Uhr Kulturprogramm –

Dr. Žižkovský: Josef Liesler (20 Jahre seit seinem Tod)

Dr. Žižkovský: Der Drucker Jan Mauler ist verstorben

Alois Sassmann: Klaus Rödel (85 Jahre), Ehrenmitglied der SSPE – sein Beitrag zum tschechischen Exlibris-Sammeln.

Gespräch mit dem diesjährigen Jubilar Milan Bauer (65 Jahre)

Eröffnet wird das Jahr der SSPE Jan Halla (100 Jahre seit seiner Geburt).

Bookplate exchange from 1:00 PM

Cultural program from 3:00 PM –

Dr. Žižkovský: Josef Liesler (20 years since his death)

Dr. Žižkovský: The printer Jan Mauler has passed away

Alois Sassmann: Klaus Rödel (85 years), honorary member of the SSPE – his contribution to Czech bookplate collecting.

Conversation with this year's honoree Milan Bauer (65 years)

The SSPE opens the Jan Halla Year (100 years since his birth).

Échange d'ex-libris à partir de 13h00

Programme culturel à partir de 15h00 –

Dr. Žižkovský : Josef Liesler (20 ans depuis sa mort)

Dr. Žižkovský : L'imprimeur Jan Mauler est décédé

Alois Sassmann : Klaus Rödel (85 ans), membre honoraire de la SSPE – sa contribution à l'ex-libris tchèque.

Conversation avec Milan Bauer (65 ans), lauréat de cette année

La SSPE inaugure l'Année Jan Halla (100 ans depuis sa naissance).

Scambio di ex libris dalle 13:00

Programma culturale dalle 15:00 –

Dr. Žižkovský: Josef Liesler (20 anni dalla sua morte)

Dr. Žižkovský: È scomparso lo stampatore Jan Mauler

Alois Sassmann: Klaus Rödel (85 anni), membro onorario della SSPE – il suo contributo al collezionismo di ex libris ceco.

Conversazione con il membro onorario di quest'anno, Milan Bauer (65 anni)

La SSPE inaugura l'Anno di Jan Halla (100 anni dalla sua nascita).

Intercambio de ex libris a partir de las 13:00 h

Programa cultural a partir de las 15:00 h –

Dr. Žižkovský: Josef Liesler (20 años de su fallecimiento)

Dr. Žižkovský: Fallecimiento del impresor Jan Mauler

Alois Sassmann: Klaus Rödel (85 años), miembro honorario de la SSPE: su contribución al coleccionismo de ex libris checo.

Conversación con el homenajado de este año, Milan Bauer (65 años).

La SSPE inaugura el Año de Jan Halla (100 años de su nacimiento).

Wymiana ekslibrisów od 13:00

Program kulturalny od 15:00 –

Dr Žižkovský: Josef Liesler (20 lat od śmierci)

Dr Žižkovský: Zmarł drukarz Jan Mauler

Alois Sassmann: Klaus Rödel (85 lat), członek honorowy SSPE – jego wkład w czeskie kolekcjonowanie ekslibrisów.

Rozmowa z tegorocznym członkiem honorowym Milanem Bauerem (65 lat)

SSPE otwiera Rok Jana Halli (100 lat od urodzin).

Обмін екслібрисів з 13:00

Культурна програма з 15:00 –

Д-р Жижковський: Йозеф Ліслер (20 років з дня смерті)

Д-р Жижковський: Помер друкар Ян Маулер

Алоїз Зассманн: Клаус Редель (85 років), почесний член SSPE – його внесок у колекціонування чеських екслібрисів.

Розмова з цьогорічним лауреатом Міланом Бауером (65 років)

SSPE відкриває Рік Яна Галли (100 років з дня народження).

Обмен экслибрисами с 13:00

Культурная программа с 15:00 –

Д-р Жижковский: Йозеф Лислер (20 лет со дня смерти)

Д-р Жижковский: Ушел из жизни печатник Ян Маулер

Алоиз Зассманн: Клаус Редель (85 лет), почётный член SSPE – его вклад в коллекционирование чешских экслибрисов.

Беседа с лауреатом этого года Миланом Бауэром (65 лет)

SSPE открывает Год Яна Халлы (100 лет со дня его рождения).

下午1:00開始藏書票交換

下午3:00開始文化活動—

日日科夫斯基博士：約瑟夫·利斯勒（Josef Liesler）（逝世20週年）

日日科夫斯基博士：印刷大師揚·毛勒（Jan Mauler）逝世

阿洛伊斯·薩斯曼：克勞斯·羅德爾（Klaus Rödel）（85歲），捷克藏書票協會（SSPE）榮譽會員——他對捷克藏書票收藏的貢獻。

與今年的榮譽會員米蘭鮑爾（Milan Bauer）（65歲）對話

捷克藏書票協會（SSPE）開啟揚哈拉年（Jan Halla誕辰100週年）。

藏書票交換會 午後1時～

文化プログラム 午後3時～

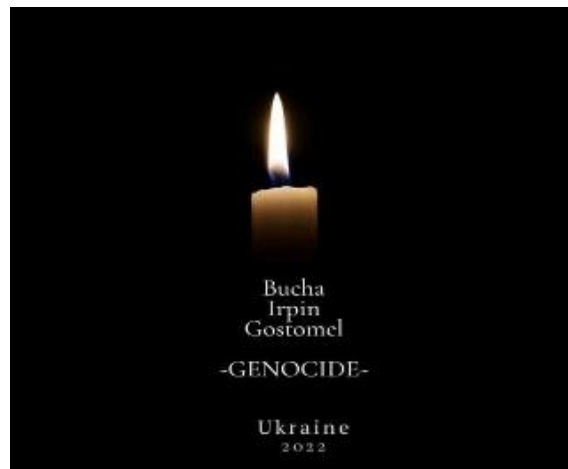
ジシュコフスキー博士：ヨゼフ・リースラー氏（没後20年）

ジシュコフスキー博士：印刷エヤン・マウラー氏が逝去

アロイス・サスマン：クラウス・レーデル氏（85歳）、チェコ書写協会名誉会員。チェコ書写協会への貢献について。

今年の名誉会員ミラン・バウアー氏（65歳）との対談

SSPEはヤン・ハッラ・イヤー（生誕100年）を開幕します。

Mariana Myroshnychenko

Ukraine for ever

Worldwide! – also Gaza

Fecit Stanislav Hlinovsky, CZ, 1972

FISAE Newsletter

© Klaus Rödel, Nordre Skanse 6, DK 9900 Frederikshavn, ☎ +45 2178 8992 ▪ E-mail: klaus@roedel.dk